

גוט שבת GutSábész

20. évfolyam 16. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 15:49 • י"ח טבת תשע"ח • 2018. 1. 5. • פרשת שמות • Szombat kimenetele: 17:01

Magyar zsidó történelem, kóser gasztro és ösztöndíjas program a fiataloknak

Tavaszi Szabadegyetem

Már az őszi félév is számos újítást hozott a két évtizedes múltira visszatekintő Zsidó Tudományok Szabadegyetemének életébe, ám a most induló tavaszi félév még több izgalmas újdonsággal várja a hallgatókat. Cseh Viktorral, a program főszervezőjével beszélgetve egy minden eddiginél rugalmasabb program keretei rajzolódnak ki előttünk.

„Ahogy eddig is, hétfőtől csütörtökig zajlanak az előadások: hétfőn és szerdán a fiatalok ösztöndíjas órái, kedden és csütörtökön pedig a ZSTSZ fő tanfolyama. Itt a már jól ismert rendszerben válogathatunk az előadások közül.

Itt, a Szabadegyetem keretein belül, de annak fő tananyagától elkülönülve három tematikus kurzuson is részt vehetnek az érdeklődők. „6 és 12 alkalmas kurzusokból választhatnak a jelentkezők. Ezek a kurzusok a ZSTSZ órák után közvetlenül lesznek, és a szabadegyetemtől függetle-

nül lehet rajtuk részt venni. A 12 hetes tanfolyam a *Magyar zsidó történelem századai* címet viseli és keddenként zajlik majd, míg a rövidebbek csütörtökönként. Ezek a zsidó gasztronómia és a kabbala témáját járják körül.” A történelmi kurzus előadói között szerepel *Haraszi György*, *Gerő András*, *Köves Slomó*, *Fenyves Katalin*, *Oberlander Báruch*, *Bíró Ákos*, *Novák Attila*, *Ungváry Krisztián*, *Kovács András* és *Pásztor Tibor* is. A januárban induló és Peszáchig tartó gasztrókurzus előadói között szerepel többek között *Bányai Viktória* történész-hebraista, *Fűszeres Eszter* gasztroblogger, *Rubin Eszter* író és *Hurwitz Devora* rebbecen is.

Az új programban a korábbiaknál jobban elkülönül az Átid ösztöndíjprogram, hogy a fiatalok igényeinek megfelelőbb előadásokkal és programokkal célzottan közelítsék meg ezt a korcsoportot. Az ő számukra szervezett, hétfőn és szerdán

megtartott előadásokon *Faith Aser* a zsidóság elméleti és gyakorlati alapjaiba vezeti be a hallgatókat, *Nógrádi Sára* híres zsidó nőkről és a 21. századi női szerepekről tart órákat, míg *Cseh Viktor* művészeti tárgyú és a zsidó folklórt ismertető programmal várja az érdeklődőket. Az ösztöndíj program negyedik előadója *Stell Izsák* rabbi, aki a héber nyelv alapjaiba vezeti be az érdeklődőket.

A programon résztvevő fiatalok minden aktivitásukért ösztöndíjban részesülnek, akár egy-egy előadáson vesznek részt, akár a hétvégi közösségi programokba kapcsolódnak be, akár plusz feladatot vállalnak magukra. Összességében akár havi 55 ezer forintot is megkereshetnek a fiatalok!

Érdemes felkeresni az új külsővel büszkélkedő www.zssts.hu honlapot, ahol jelentkezhetünk a kurzusokra és további érdekességeket tudhatunk meg az előadásokról és az előadókról egyaránt.

Mázl tov!

Gratulálunk *Oberlander Náchmánnak* és *Chani Vorstnak* esküvőjük alkalmából, melyre Izraelben, Kfár Chábád településen került sor december 31-én. Kívánjuk, hogy építsenek közösen egy zsidó otthon! Gratulálunk az örömszülőknek, *Oberlander Báruch* rabbinak és *Batsheva* rebbecennek valamint *Shelom Vorst* rabbinak! (Az esküvőről fényképes beszámolót jövő heti számunkban találunk.)

Elő-purimi ünnepség Miri Orral!

Különleges programokkal várják a hölgyeket február 13-án, 19 órától az Óbudai zsinagógában. Ismerkedés a marokói konyhával, stand-up előadás, éneklés és tánc. Fellép a híres izraeli stand-up komikus és énekes, *Miri Or*.

Jelentkezés és további információ:
ambrus.klara@zsido.com
címen.

Hanukai adományrekord!

Rekord idő alatt gyűjtött össze a közösség közel 1 millió forintot a CEDEK hanukai adománykampányában. Három különböző célra lehetett felajánlásokat tenni, az első adományok már a megnyitás után 3 perccel befutottak! A közösség összefogásával az EMIH tűzifát juttatott a szegény családoknak, ajándékot vitt egy kilenc gyermek családnak és támogatta egy éber-kómában fekvő hölgy családját. Köszönjük, hogy segítettek segíteni!

Hetiszakasz

Mózes a fáraó házában

A *Smot* szakaszában – az *Exodus*ban, Mózes második könyvében (2Mózes 1:1–6:1.) – kezdődik az Egyiptomban lezajlott zsidóüldözés, ami Mózes küldetésével, a Tízcsapással és a csodálatos kiszabadulással végződik. Mózes születése után a fáraó házá-

ban nevelkedik, majd emigrálni kényszerül, s Midjában telepedik le, ahol elveszi Jitró egyik lányát, és örzi nyáját. A szakasz végén Mózes közli a zsidókkal: Isten küldte őt kiszabadításukra. Azonban a kényszermunkától elfásult nép nem hisz neki.

Zsidó híradó

Délutáni ima a sípályán

Ha tél, akkor EMIH sítábor! Ez is lehetne a mára hagyományossá vált családi síelésnek, melynek helyszíne idén is a festői Murau Kreischberg síparadicsoma volt. A sok visszatérő család mellett idén is voltak, akik először csatlakoztak az egyhetes úthoz, így összességében 54 fős csapat élvezhette a síelés örömeit. „Újszülöttől a nagymamáig mindenkinek volt programja, mindenki megtalálta a maga társaságát” – foglalta össze a családi hangulatú tábor élményeit *Szilánk Zsuzsa*, a program szervezője.

A sítábor különlegessége a teljes kóser ellátás: a pályaszállásként szolgáló apartman konyháját a szervezők a csapat érkezése előtt kikóserolják, és itt készülnek egy héten át a fi-

nomabbnál finomabb fogások – köztük egy teljes sábeszi menü is, hiszen a tábor része egy közös szombat eltöltése is.

A hangulatról estéknként többek között *Megyeri Jonatán* gondoskodott gitáron kísért haszid melódiákkal.

Az idei év újítása volt, hogy a kisgyerekeknek magyarul beszélő, helyi babysitterek segítettek, így igazán pihentető élmény volt a szülők számára is a síelés.

Az, hogy a tábor életének szerves részét képezik a közös imák, nem újdonság – ám a hegytetőn elmondott mincha ima mindenképpen különleges élmény volt a résztvevőknek. A családi tábor idénre véget ért – de jövőre újra várják a síelés kezdő és haladó szerelmeseit az EMIH sítáborában.

Nem várhatunk a csodára!

A lengyel zsidók nagy vezetője, a lublini Meir Shapiro rabbi egyszer egy tanácskozáson ült számos másik nagy rabbival azért, hogy a közösséget ért nehézségekre dolgozzanak ki válaszleéseket.

Hosszas tanácsalanságot követően Shapiro rabbi előállt egy fantasztikus ötlettel, ám a teremben ülők nagy része ennek dacára nem kapott rajta.

Ahogy minden tömegben van legalább egy cinikus, úgy itt is volt ilyen. „Mi értelme?” szokta kérdezni. „Miért vesztegetjük az időnket egy már a születésében halálra ítélt próbálkozásra?” Mindezek ellenére Shapiro rabbi továbbra is kitartott elképzelése mellett, s azt mondta:

„Hálás vagyok a kifogásaidért, mert ezeken keresztül végre megértettem a Tórának egy olyan passzusát, amit ez idáig sosem láttam át,” mondta egykedvűen. „A Tóra beszámol arról, hogy amikor a fáraó lánya lement a Nílus partjára, hogy megfürödjön, a nádason át egy kosarat pillantott meg a folyóban, benne a kisgyermek Mózeszel. Kinyújtotta érte a karját és magához vette.”

A hagyományos rabbinikus értelmezés szerint Mózes túlságosan távol volt a kosárban ahhoz, hogy a el lehessen őt érni, de amikor a fáraó lánya kinyúlt, hogy elérje a gyermeket, Isten csodálatos módon meghosszabbította a karját, hogy kimenthesse a gyermeket.

„Sosem értettem,” – folytatta magyarázatát a lublini rabbi –, „ha a kosár tényleg olyan messze volt, a fáraó lánya vajon miért kezdett el egyáltalán nyújtózni érte? Nyilván nem számíthatott az isteni csoda segítségére. Akkor miért vesztegette egyáltalán erre az idejét?”

Azonban éppen ebben rejlik a lényeg. A sikert senki sem garantálhatja, de ez nem lehet kifogás arra, hogy meg se próbáljuk a lehető legtöbbet kihozni az adott helyzetből. Ha egy gyermek veszélyben van, nincs idő elmélkedni, azonnal cselekedni kell. Közösségünk igaz vezetőikért kiált, és habár a siker és a bukás is végül Isten kezében van, a mi feladatunk, hogy minden lehetségest elkövessünk a siker érdekében.

Kovács Jichák rabbinövendék cikke Elisha Greenbaum rabbi írása nyomán

Imaidők a következő hétre:

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Vasárnap-péntek: 8:00: Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök: 15:55: Délutáni-esti ima (a Keren Or-ban, Károly krt. 20.)

Péntek: 13:00 Délutáni ima (a Keren Orban);

18:00: *Kábálát Sábát*, majd *Kidus* és vacsora

Szombat: 8:45: Hetiszakasz-tanulás,

9:15: Reggeli ima, majd *Kidus*

15:40: Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Hétfő-péntek (munkanapokon): 6:30: Reggeli ima

Péntek: 18:00: Tanulás

18:30: *Kábálát Sábát*, majd *Kidus*

Szombat: 9:15: Hetiszakasz a kabbala tükrében

10:00: Reggeli ima, majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt Szfárádi dallamok

A Rebbét 1975-ben láttam először, Avraham Hecht rabbival együtt, aki a közösséget, a Shaare Zion zsinagógát vezette. Bár a Shaare Zion szfárádi közösség, abban az időben egy askenázi rabbi állt az élen, aki a Rebbe követője volt. Ez egyáltalán nem zavart minket, hiszen Hecht rabbi briliáns és nagyszerű vezető volt, s egyben közeli jó barátom. Gyakran tanácskozott a Rebbével, és időnként megkértem, hogy vele tarthassak a Crown Heightsben lévő Chábád főhadiszállásra. Ennél többet is megtett nekem: személyes találkozót szervezett nekem és családomnak a Rebbével. Anyámat, feleségemet és gyermekeinket vittem magammal a találkozóra. Fantasztikus élmény volt.

Ez 1975-ben történt. Akkoriban zenekiadással foglalkoztam. Miután ezt megemlítettem a Rebbének, így szólt: „Szeretnék valami nagyon fontos dologra megkérni, amit megtehetnél a közösség számára. Találd meg a lehető legjobb kántort, hogy felénekelje a nagyünnepi liturgiákat. Fontos, hogy a közösségbe tartozó gyermekek tudják, hogyan imádkoztak szüleik és nagyszüleik.”

Megtettem, amit kért. Amikor megjelentek a felvételek, a közösségem tagjai elámulnak, mert voltak olyanok, akik még soha nem hallották az eredeti dallamokat a megfelelő módon felcsendülni. Mivel szerte a világon működnek szfárádi közösségek, magnókazettákat sokszorosítottunk – abban az időben még nem voltak CD-k – és ingyen elküldtük az általunk ismert összes szfárádi zsinagóga számára. Ezek a felvételek a mai napig használatban vannak. A kántorok ezek alapján sajátítják el a megfelelő dallamokat ros háánára és jom kipurra.

Így tehát a Rebbe tanácsa remekül bevált. Ez annak az érdeklődésnek és tiszteletnek volt köszönhető, melyet a Rebbe a szfárádi hagyományok iránt érzett. Számára minden zsidó fontos volt. És persze köszönet illeti Hecht rabbit, aki követte a Rebbe utasításait.

Mindezzel együtt a Rebbe nagy érzékenységgel kezelte min-

den ügyünket. Mindig úgy adott tanácsot, hogy az ne tűnjön a dolgunkba való beleavatkozásnak. Nem akarta, hogy a szfárádi közösség tagja azt gondolják, hogy Hecht rabbi egy haszid Rebbe előírásait követi. Tudta, hogy esetleg félreérthetők szándékait, s ez ellenségeskedést szülne.

A Rebbe azt mondta nekem: „Hecht rabbi nagyon sokat törődik a közösségetekkel.” Így felel-

Josef (Joe) Cayre üzletember, adományozó és bátyjaival együtt a Good Times Home Video cég alapítója. Az interjú 2007-ben, Brooklynban készült.

tem: „Megértjük, hogy Önhöz jár tanácsokért. Tulajdonképpen mindannyian az Ön tanácsát kérjük. Ebből nem csinálunk problémát.” Úgy éreztem, hogy a Rebbe közreműködésével csak jól járhatunk.

Saját magam is sokat köszönhettem neki, nem is egyszer. Egyszer egy igen nagy összeget fektettem be egy új fejlesztésbe. Egy olyan óráról van szó volt, amely mérte a pulzust és a szívverést. Ez a találmány messze megelőzte a korát, akkoriban még senki sem hallott ilyesmiről. Manapság már elterjedtek az ilyen készülékek, akkor azonban ez teljesen egyedülállónak számított.

Elmentem a Rebbéhez, és elmagyaráztam, miről van szó. Ő ezt mondta: „Szerintem nem kellene ezzel foglalkoznod. Előfordulhat, hogy az emberek azt gondolják, hogy minden rendben van a szívükkel és figyelmen kívül hagyhatnak olyan jelzéseket, melyek szívrohamra utalhatnak. Vagy, ha valamilyen vészjelzést kapnak, nagyon

megijedhetnek, ami csak tovább súlyosbítaná az állapotukat. Úgy érzem, problémák vannak ezzel a találmánnyal.”

Miután ezt elmondta nekem, egy álmatlan éjszakát töltöttem azzal, hogy a nagy nyereséggel kecsegtető üzlet feladását fontolgattam. Reggelre világos volt, hogy a Rebbe tanácsát kell követnem, így felhívtam az üzleti partneremet és azt mond-

lenne, ha a te filmjeid nem lennének ijesztőek? Mi lenne, ha vidéman fejeződne be?”

Így jártunk el, és hatalmas sikerünk lett. Sokszor, sokan kerestek meg felvásárlási ajánlatlalt. Minden alkalommal kikértem a Rebbe tanácsát, aki csak annyit kérdezett: „Miért kellene eladni?” Így feleltem: „Mert rengeteg pénzt ajánlanak.” – „Tartsd meg az irányítást a cég felett. Ha mégis el akarnád adni, csak kevesebb mint a felét add el. Így a te kezvedben marad az irányítás.”

Ez nagyszerű tanácsnak bizonyult, melyet híven követtem, és erre bízattam másokat is.

Egyszer beléptem az irodámba és a bátyámat találtam ott, aki nagyon csüggedtnek tűnt. Megkérdeztem: „Stan, mi a baj?” Így felelt: „Egy barátom Floridában súlyos szív műtéten megy keresztül. Az orvosok azt mondták a feleségének, hogy nincs esélye a túlélésre. Ezért érzem magam szörnyen.” Azt mondtam: „Elmegyek a Lubavicsi Rebbéhez, és beszámolok neki a barátodról.”

Így is tettem. A Rebbe így szólt: „Mondd meg a bátyádnak, hogy azonnal hívja fel a barátja feleségét, és mondja meg neki, hogy a műtét remekül fog sikerülni. A férje három napon belül a saját lábán fog távozni a kórházból.”

Megköszöntem a Rebbének a jó híreket, de nem adtam tovább a bátyámnak, mert féltam, hogy nem válnak valóra. Másnap reggel hívást kaptam a Rebbe titkárságáról: „Miért nem mondtad el a bátyádnak, amit a Rebbétől hallottál?” Nem volt több aggályom, és azonnal tárcsáztam. A barátja három nappal később a saját lábán hagyta el a kórházat, és minden rendben volt vele.

Így tanultam meg, hogy a Rebbe tanácsai mindig igazak.

Josef (Joe) Cayre

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

Kóser konyha

Hamis túrógombóc

Tejes

½ l tej

½ l víz

4 púpozott ek. cukor
vagy ennek megfelelő
édesítőszer

18 púpozott ek. búzadara

4 ek. citromlé

1 doboz (200 gramm) túró
vagy cottage cheese

2 tojás

A vizet és a tejet lábosba töltjük, hozzáadjuk a cukrot és a búzadarát. Nagy lángon felforraljuk, majd kis lángon, kevergetés mellett, sűrű tejbegrízt főzünk belőle. Ha kissé kihűlt, hozzáadjuk a citromlét valamint a túró. Egy lábosban vizet forralunk, a grízes-túrós masszából nedves kézzel gombócokat formázunk, és néhány percig főzzük őket (amíg feljönnek a víz színére). Egyszerre csak néhány darabot főzzük ki, hogy legyen elég helye a gombócoknak. Szűrőkanállal tányérra szedjük, forrón, tejfőllel vagy karamellel meglocsolva tálaljuk.

Hanukai vásár a Bét Menáchemben

A téli szünet előtti héten, Hanuka utolsó napján adománygyűjtő vásárt rendeztek a Bét Menachem Általános Iskolában.

A programra, melyet a diákok kedves műsora vezetett be és zárt le, a tanulók szülei, nagyszülei voltak hivatalosak. A „pult mögött” a tanárok álltak, a kínált portéka pedig a gyerekek által a technika órákon készített ajándéktárgyakból és a rajzórakon készített alkotásokból került ki.

Az iskola konyháján dolgozók is kivették részüket az adománygyűjtésből, innen került ki a tombola nyeresége is: három csodaszép torta, valamint

gyönyörű süteményeket is áruba bocsátottak. Emellett arról is gondoskodtak, hogy a résztvevőket ünnepi finomságokkal megrakott büféasztal várja.

„Nagyon jó ötlet volt ez a

program. A gyerekek lelkesen készültek, és izgultak, hogy mennyi pénzt sikerül majd a műveikkel gyűjteni. Jó érzés, hogy ilyen módon is kivehetjük részünket az iskola életéből és fejlődéséből.” – foglalta össze az egyik résztvevő édesanya az általános véleményt.

A tanárok nagyon hálásak voltak a résztvevő szülőknek is. A befolyt összeget, több mint 70 ezer forintot, tornaeszközök fejlesztésére fogja fordítani az iskola. *Varsányi Viktória*, a program szervezője és kitalálója azt is elárulta: már tervezik a következő hasonló eseményt.

Feltölt a kedvesség

Szilágyi Nóra, a CEDEK szerteztszolgálat vezetője közismert elkötelezettségéről és munkája iránti szenvedélyéről. Nemrégiben így vallott egy ételosztás után arról, mit jelentenek számára ezek a havonkénti alkalmak:

„Ismét rengeteg dolgot kaptam – mindenkitől. Ahogy megérkeztem az Almássy térre, egy nyugdíjas bácsi virággal várt... Régi ismerős, mindig ott van, mindig elismerő szavakat mond a csapatra, az ételre. Ahogy néztük, hogy épül a sátor, egy srác ment el mellettünk kocsival. Intetett, én vissza. Nem tudtam ki volt. Félreállt és odajött hozzám. Gyermekekori barát, még Szekszárdról. Meglátott és odajött, hogy miben tud segíteni. Most és bármikor.

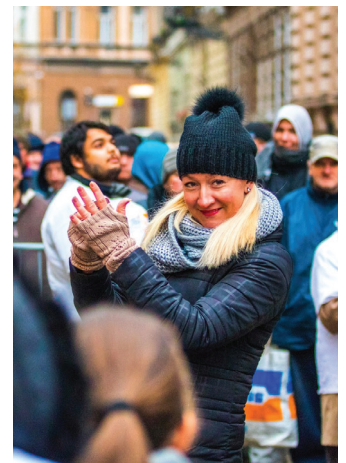
Az önkénteseink, ahogy érkeztek, szinte már családtagként üdvözölnék. Hiszen egy nagy család vagyunk... Már több

mint 250 önkéntesünk van. Feltöltő betegség ez. Ha egyszer előjössz segíteni, jössz mindig... Egy japán turista pár kerülget minket. A férfi mindenáron segíteni akar. Ki is veszi a kezemből a kordonszalagot. Legközelebb is jönne. Jöjjön – ha itt lesz.

Egy asszony háborog, hogy ne fényképezzék, nem bazári majom. Odamegyek, beszélgetek vele. Siet, mert be kell érnie a szállóra, hogy legyen helye éjszakára. Elmondom neki, hogy fontos, hogy dokumentáljuk az osztást, hiszen a minket támogatóknak meg kell mutatnunk: jó helyre kerül az adományuk. Beszélgetünk, megérti.

Manci néni, a törzsvendégünk, már messziről kiabál: Szószikém!!! Szeretem. Segítséget kér egy ügyben, megígérem, hogy megteszek mindent, amit tudok. Kezet akar csókolni, de nem engedem. Puszi jöhet.

Már pakolunk össze, mikor

egy fiatal srác egy zacskó élére vasalt ruhát és tartóst élelmiszert hoz. Láttam, hogy itt vagyunk, itt lakik a szomszédban. Beszélgetünk. Nem érti, honnan van bennem ennyi energia. »Most osztottunk ki 500 adag ételt. Amennyi köszönetet és kedvességet kaptam a vendégektől – mindenki feltöltődne tőle. Gyere el te is a következőre, megtudod!« Jön. Boldog vagyok”.

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183

www.zsido.com / info@zsido.com

Felelős kiadó: **Oberlander Báruch** rabbi

Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja el!

Munkatársak: **Golubovics Martina,**

Dénes Anna, Kovács Kristóf

Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**

ISSN 1416-4604

